

ALMANYA ÖTEKİ SOYKIRIMININ UNUTULAN HİKAYESİ
İLE YÜZLEŞİYOR - WALL STREET JOURNAL -
28.07.2017

Gabriele STEINHAUSER

Reporter

Blog No: 37
09.08.2017

The Wall Street Journal - 28.07.2017

Bu yazı ilk olarak İngilizce yayınlanmıştır. Bu metin İngilizce yazının çevirisidir.

Sadece bir asır önce Almanya, Atlantik okyanusuna uzanan dar bir yarımada üzerine ilk toplama kamplarından birisini inşa etti.

O zamanlar Alman Güney Batı Afrika olarak adlandırılan yerdeki 1904 ayaklanması Hereo ve Nama halkına karşı imha savaşına döndü. Mahkumların açlıktan, dövülerek ve aşırı çalışmaktan öldürüldüğü Köpekbalığı Adası toplama kampındaki 2000 mahkum da dahil olmak üzere en az 60,000 kişinin öldüğü düşünülüyor.

Pek çok tarihçi tarafından 20'nci yüzyılın ilk soykırımı olarak kabul edilen bu sömürge vahşeti tarihsel özürlerin sınırlarını sınıyor.

Namibya, Almanya'nın eylemlerini soykırım olarak resmen tanımasını ve resmi özür yayınlamasını ve tazminat ödemesini istiyor. Berlin, ilk iki talebi karşılamaya ve bir tür tazminat ödemeye istekli olduğunu söylüyor. İki ülke bir yıldan fazla süredir müzakere halinde.

Diğer hükümetler geçmişteki zulümlere yönelik olarak pişmanlık veya üzüntü bildirdiler. Mevcut durum incelendiğinde, bunların resmi bir özre dönüşmediğini ve parasal ödemelerin çok nadir olarak gerçekleştiğini görüyoruz.

Almanya'nın Namibya büyükelçisi Christian Schlaga, görüşmelerin diğer ülkeler tarafından

yakından takip edildiğini söylemektedir.

Ülkelerin sorumluluk alıp almaması ve geçmiş neslin yaşadığı dehşetin tazmin edilip edilmemesi ve bunların tazmin yöntemleri hakkında son yıllarda tartışmalar süregeliyor.

Belçika, Kongo'nun bağımsızlık sonrası ilk başbakanı, Patrice Lumumba'nın 1961 yılındaki suikastindeki rolü için özür dilemişti ancak ülkedeki sömürgecilik faaliyetlerine karşı herhangi bir özürde bulunmadı. 2006 yılında, Birleşik Krallığın o zamanki Başbakanı Tony Blair, Birleşik Krallığın köle ticaretindeki rolünden dolayı derin üzüntülerini ifade etti ancak özür dilemedi.

Eski Fransa Cumhurbaşkanı François Hollande, Fransa'nın gaddar ve vicdansız sömürge yönetimi altında ızdırap çeken Cezayirlilerin acılarını kabul etti ancak resmi bir özür dilemedi. Geçen yıl, ABD Başkanı Barack Obama, Hiroşima, Japonya'ya atılan atom bombasının kurbanlarına ziyarette bulundu ancak özür dilemedi.

Japonya Almanya şimdi yapmaya çalıştığı noktaya geldi. Japonya 2015 yılında, 1930 ve 1940 yıllarında Japon ordusu tarafından seks kölesi olarak kullanılan Koreli kadınlara destek fonu sağlanması için yaklaşık 9 Milyon ABD Doları ödemeyi kabul ederek Güney Kore ile olan uzun süreli ihtilafını çözmüştü. Japon Başbakanı Şinzo Abe özür dilemişti.

Bu sorun özellikle Almanya için hassas tarihi bir yankıya sahiptir. Ülke genelindeki sayısız müze ve anıt İkinci Dünya Savaşı sırasında Almanya tarafından gerçekleştirilen soykırımsal katliamın hatırlatıcısı görevini yapmaktadır. JC'ye göre, Almanların çoğu tarihlerinin karanlık dönemlere sahip olduğunu kabul ediyor ve bununla mücadele şekillerinden gurur duyuyorlar ve diğer Avrupa güçlerinin vatandaşlarından daha kolay bir şekilde sömürge zulümleriyle yüzleşebiliyorlar.

İkinci Dünya Savaşından sonra Almanya, Yahudi Soykırımının sorumluluğunu ve hayatta kalanlara tazminat ödemeyi kabul etmiş ancak öldürülenlerin ailelerine ödeme yapmamıştır.

Almanya'da Ruhr Üniversitesinde Diaspora ve Soykırım Çalışmaları Enstitüsünde tarihçi olan Medardus Brehl, Almanya ve Namibya arasındaki müzakerelerin başarılı bir şekilde sonuçlanmasının diğer eski sömürgeci güçlerin kendi geçmişleriyle yüzleşmesi için bir davet ve işaret olduğunu söylemektedir.

Aynı zamanda gün geçtikçe daha fazla Alman, tarihi suçlarının yükünü taşıdıkları için kızmaya başlamışlardır. Son zamanlarda sağcı partiler artık geçmişin geride bırakılması ve yeni bir vatansızlık hissiyatının geliştirilmesi gerektiğini belirtmektedir.

Tüm seçim bölgelerinin kendi gündemlerinin olması görüşmeleri karmaşık hale getiriyor. İki hükümete ek olarak, kabile şefleri görüşmelerin dışında kaldıkları için kızgın durumdadır, Alman-Namibyalılar günümüz Namibya'daki konumları hakkında gerginler ve her iki ülkenin vatandaşları da geçmişi geçmişte bırakmak istiyor.

David Frederick, Köpekbalığı Adasından arabayla üç saat uzaklıktaki küçük çöl kasabası Bethanie'de yaşayan 84 yaşındaki yerel Nama kabilesi şefidir. Son röportajında David, Alman müzakerecilerin aile üyelerinden ve toplumdaki soykırım hakkında bilgi almak için

evini ziyaret etmesi gerektiğini söylemiştir. Doğrudan etkilenen kişileri dinlemeleri gerektiğini belirtti. Nama halkı nesilden nesle hikayeyi aktardı ve duymaları gereken hikaye budur.

Şef, iki hükümet arasındaki bir buçuk yıllık görüşmeler hakkında kendisinin ve halkının dışlandığını belirtti.

Ocak ayında Sayın Frederick David, New York Güney Bölgesi, ABD Bölge Mahkemesinde Herero ve Nama Halkı adına Almanya'ya karşı toplu davaya müdahil oldu. (Yabancılara Karşı İşlenen Haksız Fiilin Tazmini Yasası, ABD dışında işlenen insan hakları ihlalleri karşısında yabancıların ABD mahkemelerinin dava açmasına olanak tanımaktadır) İki devletin de onların mülkiyet haklarını elinden alarak, onları görüşmeler dışında tuttuklarını savunarak belirsiz miktarda tazminat istiyorlar.

Alman yetkililer dava konusunda yorum yapmaktan kaçındı ve Namibya hükümeti Almanya ile müzakereler konusunda kararlı olduğunu söylüyor. Herero topluluğunun üyeleri tarafından bir ABD mahkemesinde açılan davada Almanya'dan tazminat alınmasına yönelik çaba başarısızlıkla sonuçlandı.

Arazilerin ve büyük baş hayvanların müsadere edilmesiyle başlayan Herero ve Nama ayaklanmalarını sonlandırmak için isteyen Almanlar, tüfek, sopa ve bıçak kullanan kabile savaşçılarına karşı top ve makineli silah kullanmıştı. Orta ve güney Namibya'nın çoğu bölgesinde yaşayan Herero'ların %80'i, Namaların %50'sine yakını beş yıl içinde öldü veya ülkeyi terk etti.

Kalahari çölünün kenarında dağlık plato olan Waterberg'de felaketle sonuçlanan Herero yenilgisi, on binlerce erkek, kadın ve çocuğun çölün derinlerine kaçmasına neden oldu. 4 Ekim 1904 tarihinde Alman General Lothar von Trotha, Herero halkının Almanya sınırları içindeki ülkeyi terk etmesi gerektiğini ve silahlı veya silahsız, büyük baş hayvan sahibi olsun veya olmasın tüm Herero'luların vurulacağını ilan etmişti. Altı ay sonra benzer bir talimat Nama halkı için verildi.

Kurtulanlar ve günümüz Botswana'ya kaçmayanlar, LC sömürge kasabasının dışında Köpekbalığı Adasındaki toplama kampına götürüldü.

ANGOLA NAMIBIA Windhoek Atlantic Ocean BOTSWANA Bethanie SHARK ISLAND 100 miles SOUTH AFRICA 100 km

Gazete yazıları, mektuplar ve kamp ziyaretçilerine göre gardiyanlar yetersiz beslenen mahkumlara rastgele ateş açıyorlar ve onları deri kırbaçlarla dövüyorlardı. Fotoğraflar inşa edilen geçici çadırlar ve kulübeleri ve yakıp kavuran güneş ve gece soğuk rüzgarlarından koruyamayacak yırtık kıyafetli kadın, erkek ve çocukları gösteriyordu.

Çiğ pirinç ve un ile yaşayan mahkumlar, LC'nin inşası için adaya taşımaya zorlanıyordu.

2010 tarihli The Kaiser's Holokostu kitabında soykırımı tarihlendiren Casper Erichsen'e göre yetkililer, kendilerine göre çalışmaya elverişli olmayan ve sıkıntı çıkaran nüfustan bu şekilde kurtuluyordu.

Almanlara karşı ayaklanmanın yönetilmesine yardımcı olan Cornelius Fredericks adlı efsanevi Nama savaşçısı, Sayın Frederick'in büyük amcası 1907 yılında Köpekbalığı Adası kampında öldü. Binlercesiyle birlikte kafası bedeninden ayrıldı ve beyaz üstünlüğünü teyit etmek amaçlı yapılan araştırma için Almanya'ya gönderildi.

Köpekbalığı Adasında yitip giden insanların tam sayısı belli değildir. Sayın Ericson'un kitabında listelenen tahmini rakam, Herero mahkumlarının dahil olmadığı, 1900 Nama insanının öldüğünü gösteriyor.

Günümüzde bu yarım ada hükümet tarafından yönetilen kamp alanına ev sahipliği yapmaktadır. Çekilen ızdırabı gösteren sadece bir mezar taşı vardır. Sayın Frederick'in topluluğu tarafından dikilen bu mezar taşı, merhum şeflerini ve onunla birlikte ölen 330 diğer Bethanie'li Nama halkını anmaktadır. Tam karşısında savaş sırasında çoğu hastalıktan ölen Alman askerlerine, yerleşimcilerine ve hemşirelerine yönelik daha büyük bir anıt vardır.

Eşi ve çocuklarıyla yakın zamanda orada barbekü yakan Alman turist Jochen Vosseberg, bölgenin kanlı tarihinden haberdar olmadığını söyledi. Hükümetiyle Namibya arasındaki görüşmelere yönelik kuşkulu açıklamalarda bulundu. O zamandan hiç kimsenin hayatta kalmadığını belirtti. Geçmiş nesillerin hatalarını neden şimdiki nesil ödesin?

Almanya Herero ve Nama halkına karşı açılan savaşın soykırım olduğunu kabul etti ancak o zamanlarda böyle bir katliamı yasaklayan herhangi bir uluslararası hukukun olmadığını söyleyerek yasal sorumluluğu reddetti.

Büyükelçi Sayın Schlaga, Alman hükümetinin bu tabiri (soykırım) hukuki anlamda değil tarihi-siyasi anlamda kullandığını söylüyor.

Bu durum, Almanya'nın alt soya, tazminat olarak kabul edilen ödemeleri yapmaya karşı çıktığı anlamına geliyor çünkü bu tabirin sorumluluk vurgulayan yasal bir tabir olduğu görüşünde.

Alman yetkililer, teklif konusunda belirsiz tavır sergiliyor ve tazminatın görüşmeler sonucunda belirleneceğini söylüyor. Almanya'nın baş müzakerecisi Ruprecht Polenz, her iki ülkede soykırımın anılmasına yardımcı olan bir fon ve Alman-Namibyalı çiftçilerin Herero ve Nama'ya dönmesi için arazi satın alma ve eğitime destek fonunun kurulmasından söz etmişti.

20,000'den fazla Alman kökenli Namibyalı'lar, Berlin'in soykırımı tanınmasından hoşnut değil. Dedesi 1904 yılında Herero ayaklanmasına karşı mücadeleyi desteklemek amacıyla Namibya'ya gelen eski tarım bakanını Anton von Wietersheim'e göre bu durum soykırım değil sıradan bir savaş.

Van Wietersheim'a göre Berlin'den gelecek bir özür ve tazminat, Namibya'daki en zengin gruplardan birisi olan Alman sözcülerin bazı arazileri teslim etmesi taleplerini yumuşatabilir. Bu açıdan bakınca, ona göre tüm Alman-Namibyalıların bu sürecin başarılı bir şekilde sonuçlandırılmasında menfaatleri var.

Kenya'nın Britanya İmparatorluğundan bağımsızlığını kazandığı 1950 Mau Mau ayaklanmasının kanlı baskılarından kurtulanlar tarafından dava açıldığında Birleşik Krallık sömürgeci mirasıyla nasıl baş etmesi gerektiği sorusuyla yüzleşmişti.

2013 yılında, Birleşik Krallık 5.000'den fazla sağ kalana tazminat olarak 19.9 Milyon İngiliz Sterlin'i (25.6 Milyon ABD Doları) ödemeyi kabul edince dava kapandı. O zamanki Dış İşleri Bakanı William Hague, işkence dahil Birleşik Krallık askerleri tarafından yapılan suistimallere karşı pişmanlıklarını dile getirdi ancak günümüz hükümetinin sömürgeci yönetimin eylemlerinden sorumlu olmadığını söyledi. Birleşik Krallık hükümeti Mau Mau'da sağ kalan 40,000'den fazla kişi tarafından açılan devam niteliğindeki davaya itiraz ediyor.

Birleşik Krallık aynı zamanda Britanya sömürge yönetimi sırasında işlenen suçlar için Hindistan'ın özür ve tazminat talebini reddetmişti.

Hükümet sözcüsü Birleşik Krallığın Almanya ve Namibya arasındaki görüşmeleri takip ettiğini belirtti.

Bu yılki Fransa seçimleri sırasında şu anki Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron, 1.5 milyon Cezayirli'nin hayatını kaybettiği Cezayir kurtuluş mücadelesine karşı Fransa'nın bu mücadeleyi ezmeye yönelik başarısız bir kampanya yürüttüğüne dair kampanya yorumuna destek vermedi ve bunun insanlık suçu olduğunu söyledi. Aşırı sağcı rakiplerinin baskısı altında, Cezayir'in bağımsızlığından sonra Cezayir'den zorla çıkarılan Fransız vatandaşlarından özür diledi ve iki ülkenin de ortak geçmişle yüzleşmesi gerektiğini belirtti.

Almanya Namibya ile müzakerelere başlamadan önce bir milyondan fazla insanın ölmesine neden olan 1915-1916'da yaşanan olayları tanıması için Türkiye'ye baskı yapmasından dolayı iki yüzlülükle suçlandı. Almanya, Namibya soykırımı ile aynı zamanlarda meydana gelen en az 75.000 kişinin Alman askerleri tarafından öldürülmesi konusunda Alman eski sömürgeci Tanzanya milletvekillerinin taleplerini şimdilik kabul etmedi.

Sayın Schlaga, bunu özel ve eşsiz bir durum olarak kabul ediyoruz ve bu nedenle Namibya ile müzakere ediyoruz başka tarafla değil diye ifade etti.

Almanya, Birinci Dünya Savaşında Birleşik Krallık ve Güney Afrika güçlerine teslim olduktan sonra Namibya'dan çıktı. Birleşik Krallık mandası altına girdi ve daha sonra Apartheid Güney Afrika tarafından idare edildi. 1990 yılında bağımsızlığını elde etti.

Soykırımla neredeyse yok olan ve toprakları elinden alınan Herero ve Nama halkı, Güney Batı Afrika Halk Örgütü veya SWAPO tarafından yönetilen modern Namibya siyasetinde sınırlı bir role sahiptir.

Almanya ile yapılan müzakerelerin Namibya adına baş müzakerecisi olan Herero'lu Zed Ngaviru görüşmelere toplum liderlerini davet etti. Bu teklif muhtelif liderler tarafından kabul gördü. Almanlarla anlaşmaya varmak ve tazminatın dağıtılmasının incelenmesi hükümetin görevidir diye belirtiyor. Böylece Namibya herhangi bir anlaşmanın iyi bir şekilde uygulanmasını temin edecek ve Almanların sağladıkları fonlar tükendikten sonra Namibya ulusal bütçesine projelerin entegre edilmesini sağlayacaktır.

Ona göre Almanya Cumhuriyeti Federal Hükümeti ve Herero toplumu arasında anlaşma yapılamaz. Anlaşma iki devlet arasında olur.

Mayıs ayında Namibya Cumhurbaşkanı Hage Geingob müzakere ekibini Herero ve Nama halkından üyelere daha fazla açacağına dair vaatte bulundu.

Dr. Ngavirue Namibya içinde bölünmeler görüşmeleri karmaşık hale getirdiğini kabul etti. Bunu kendimiz çözmemiz lazım dedi.

Nama halkı şefi Sayın Frederick, tazminat hemen ödenmeli dedi. 2.000 nüfuslu Bethania halkı yoksulluk, işsizlik ve alkolizm ile mücadele ediyor. Frederick, geçen yüzyıl içerisinde kurak iklimde büyük baş hayvancılık yapmayı unuttuklarını belirtti.

Bu sırada, Sayın Frederick, topluluğunun hikayelerini kaydederek soykırımı tarihi yazıyor. Herkesin bildiğinden emin olmak istiyorum diyor.

İngilizce orijinal yazının bağlantısı: <http://https://www.wsj.com/articles/germany-confronts-the-forgotten-story-of-its-other-genocide-1501255028>

Yazar hakkında :

Atıfta bulunmak için: STEINHAUSER, Gabriele. 2026. "ALMANYA ÖTEKİ SOYKIRIMININ UNUTULAN HİKAYESİ İLE YÜZLEŞİYOR - WALL STREET JOURNAL - 28.07.2017." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Blog No.2017 / 37. Ağustos 09. Erişim Nisan 03, 2026. <https://www.avim.org.tr/public/Blog/ALMANYA-OTEKI-SOYKIRIMININ-UNUTULAN-HIKAYESI-ILE-YUZLESİYOR-WALL-STREET-JOURNAL-28-07-2017>

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE

Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax:** +90 (312) 438 50 26

@avimorgtr

 <https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi>

E-Posta: info@avim.org.tr

<http://avim.org.tr>

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır